

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING ONTSLUITING HEESWIJK-DINTHER ZUID (HDZ)

GEMEENTE BERNHEZE

AANVULLING DEFINITIEF RAPPORT

Oktober 2011

075128630:0.1

Inhoud

1	Landschappelijke inpassing	3
1.1	Inleiding -	3
1.2	Landschappelijke inpassing	3
1.2.1	Situering	3
1.2.2	Analyse	4
1.3	Inpassingsvisie	8
1.4	Inpassingsprincipes	10
1.4.1	Dorpsrandzone	12
1.4.2	Beekdal	13
1.4.3	Coulissen landschap	14

HOOFDSTUK 1 Landschappelijke inpassing

1.1 INLEIDING -

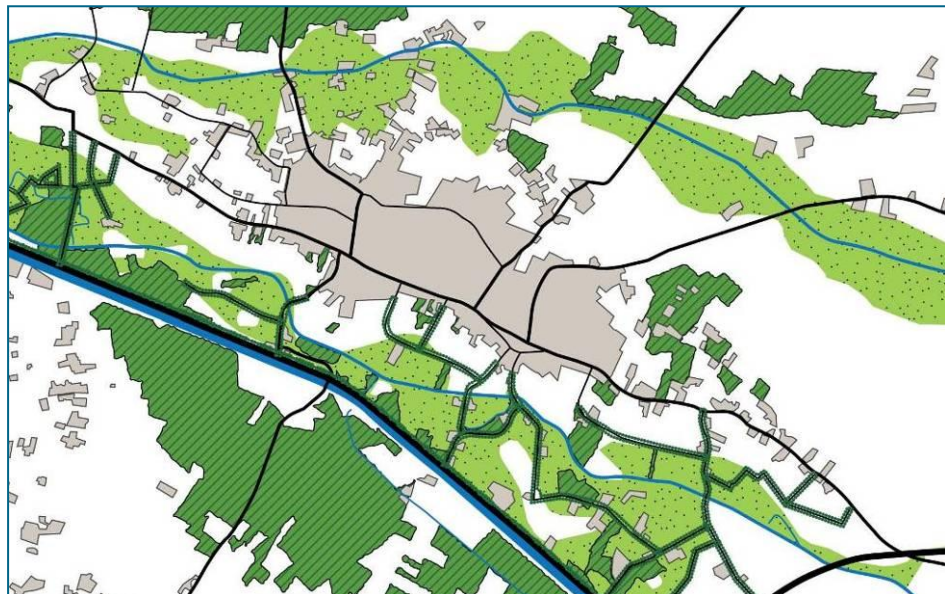
pm

1.2 LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

Om de basis van het nieuwe tracé, de as van de weg, op de juiste plaats te leggen is een landschapsanalyse uitgevoerd. Op basis van deze analyse wordt de ontsluitingsweg in de context geplaatst, om optimaal bij het heersende beeld in te kunnen passen en, waar mogelijk, te versterken.

Afbeelding 3.1

Landschapsanalyse:
landschappelijke patronen en
eenheden in de regio

1.2.1 SITUERING

Het buitengebied van Bernheze kent verschillende landschappen. Dit komt door de manier waarop mensen het landschap zijn gaan bewonen en ontginnen. Vroeger lagen de enige bewoonde gebieden op de hogere gronden, zoals de Peelhorst en de dekzandruggen. Nu nog liggen hier aaneengesloten bebouwingslinten en verspreide nederzettingen te midden van grote aaneengesloten bosgebieden.

De lager gelegen gronden werden later bewoond: de jonge ontginningen. Na de ruilverkavelingen ontstonden hier pas de verschillen. Ten noordwesten van Loosbroek ontstond een zeer open agrarisch landschap. Bij Berkt, Munnekens-Vinkel en Zoggel zijn de jonge ontginningen kleinschalig door verschillende beplantingen, waaronder bosschages en houtsingels. Dwars door de gemeente lopen van oost naar west de watergangen en beken. De belangrijkste zijn de Aa en de Leijgraaf. In het beekdal van de Aa ligt kasteel Heeswijk.

Het studiegebied voor de nieuwe ontsluiting van Heeswijk-Dinther is gelegen in het beekdal van de Aa en op de hoger gelegen zandontginning de kern van Heeswijk-Dinther. Het landschap wordt gekenmerkt door het open beekdal dat wordt afgewisseld met een collisselandschap waardoor er een gevarieerd kleinschalig landschap ontstaat met open zichtlijnen op de Aa en de kern van Heeswijk-Dinther.

De nieuwe ontsluitingsweg loopt haaks over deze landschappelijke zones. Voor de ruimtelijke inpassing van de ontsluitingsweg is de landschappelijke opbouw als basis genomen.

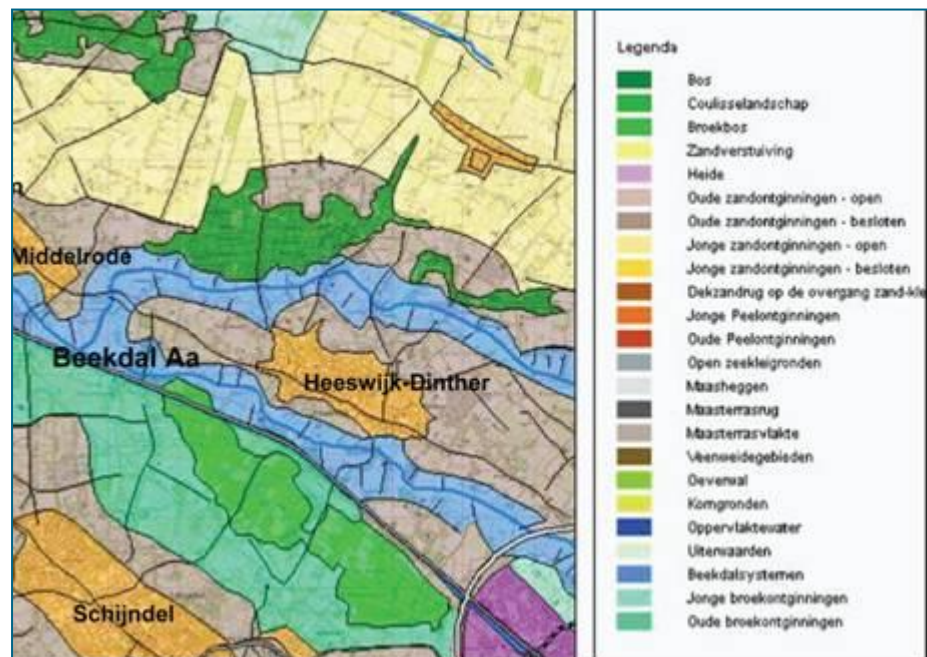
Afbeelding 3.2

Landschappelijke opbouw in het studiegebied:

'Maasterrasvlakte' en

'Beekdalsysteem'

(bron: provincie Noord-Brabant)

1.2.2

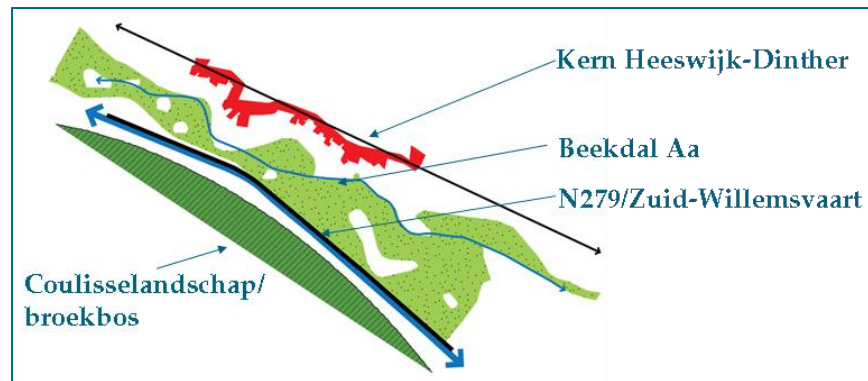
ANALYSE

Landschappelijke dragers

Het landschap ten zuiden van Heeswijk-Dinther is opgebouwd uit een aantal dragers. Deze grote dominerende structuren vormen een kapstok waar het landschap van het gebied ophangt.

Afbeelding 3.3

De dragers van het landschap rond de nieuwe ontsluitingsweg

Kern Heeswijk-Dinther:

De dorpsrand van Heeswijk-Dinther kenmerkt zich door zijn groene karakter en kleinschaligheid. Het beeld is gekenmerkt door een afwisseling van kleinere woonhuizen met grotere landbouwbedrijven.

Typerend voor het landschapsbeeld is de Sint-Servatiuskerk, die tussen 1877 en 1879 opgetrokken is naar ontwerp van de architect J. Werten in neogotische stijl. Deze kerk vanuit de wijde omgeving te zien en dient als oriëntatiepunt en landmark.

De bebouwing blijft vrij geconcentreerd rondom de kern en is slechts incidenteel in het beekdal. De overgang van de stedelijke bebouwing naar het buitengebied verloopt vrijwel overal zacht.

Beekdal van de Aa

Het beekdal is van een kleinschalig landschap dat gevormd wordt door hooiland, beemden en kleine landschapselementen als steilranden en vennen. Van oorsprong was de Aa een sterk meanderende beek, met een vrij open karakter. In de jaren 30' is de Aa gekanaliseerd om de waterafvoer te verbeteren waardoor het landschap

aangetast raakte. In het Aa-dal zijn her en der nog relictten van het cultuurlandschap die het behouden waard zijn. Zoals de wielen die zijn overgebleven in de oude loop van de Aa. Ook vind men er nog hakhoutbosjes en houtkanten van minstens 100 jaar oud.

N279/Zuid-Willemsvaart

De N279 vormt een belangrijke schakel tussen A2 en A50. Op het traject tussen 's Hertogenbosch en Veghel wordt een zodanige toename van verkeersintensiteiten verwacht dat vergroting van de capaciteit van deze weg noodzakelijk is. Hierdoor zal de N279 nog nadrukkelijker in het landschap komen te liggen en een fysieke barrière vormen. Op deze weg takt de nieuwe ontsluitingsweg aan. Samen met de Zuid-Willemsvaart vormt de N279 een fysieke barrière in het landschap. Toch bieden ze kansen voor de verdere ontwikkeling van het landschap en zijn ze hebben ze hun cultuurhistorisch en recreatief belang.

Coulissen landschap en Broekbossen nabij Schijndel.

Ten zuiden van De N279 bevindt zich een complex van broekbossen en coulissen. Hoewel dit minder van invloed is op het studiegebied valt het toch op dat er vanuit dit gebied uitlopers zijn die versmelten met het landschap ten noorden van de N279 en aansluiten op het beekdallandschap van de Aa. Ook hier is duidelijk hoe de N279/Zuid-Willemsvaart door het landschap snijdt.

Lineaire structuren

De lineaire structuren zijn beeld bepalend voor de het landschap. Ze bepalen de schaal van het landschap en ook vaak de mate van toegankelijkheid. Het is vooral via deze lijnvormige structuren, dat het landschap beleefd wordt.

Afbeelding 3.4

Lineaire structuren in het studiegebied

De A50 en De N279 vormen een duidelijk ruimtelijke grens. Zowel visueel als fysiek zijn het barrières in het landschap waar men niet omheen kan. De A50 ligt als een mastodont hoog in het landschap terwijl de N279 door zijn begeleiding met houtkanten meer verstopt ligt.

Gebiedsontsluiting

Vanuit Heeswijk-Dinther is er nu één primaire weg die de kern verbindt met de N279. Deze wordt als primair gezien terwijl de andere primaire verbindingen of parallel met de N279 liggen door de kern van de dorpen uit of naar het noorden liggen. Binnen het gebied ligt een vrij dicht netwerk van secundaire wegen voor lokale ontsluiting.

Visueel zijn deze wegen duidelijk leesbaar in het landschap. De wegen liggen steeds net iets verhoogd ten opzichten van het landschap en worden begeleid door de laanbomen. In hoge mate dragen ze bij tot de coulisse werking en de kleinschaligheid van het landschap.

De wegtracés volgen steeds een slingerende beweging over de Aa. De kruising zelf wordt gevormd door een ingetogen kleine brug die bij elke kruising een zelfde uitstraling heeft. Deze bruggen worden in de toekomst afgewaardeerd. Het is aan te raden om ook dan een éénduidig te benaderen om een karakteristiek beeld van de Aa beekvallei te behouden en te versterken. Enig onderscheid kan eventueel gemaakt worden door een verschil te maken tussen ontsluitingswegen en wegen voor lokaal verkeer en/of recreatieverkeer.

Afbeelding 3.5

Overbruggingen van de Aa

De Aa

De Aa heeft op dit moment een gekanaliseerd uiterlijk waardoor het aan uitgesproken oevers ontbreekt. Mede hierdoor en de schaal van het landschap is de Aa daardoor niet altijd herkenbaar in het landschap. Ze is het best beleefbaar in de nabijheid van bruggen en bij enkele vergezichten op de vallei.

De Aa maakt onderdeel uit van de provinciale ecologische verbindingszone, en zone van 25 meter breed. Deze wordt nog ingericht. Het waterschap Aa en Maas is bezig met beleidsvorming om de Aa en het beekdal in te richten als 'Beekherstelproject', waarbij in een zone van 50 meter de beek de kans krijgt om te hermeanderen. Daarmee wordt de Landschappelijke waarde van de Aa versterkt.

Recreatief netwerk

Binnen het gebied bevindt zich een deel van het knooppuntennetwerk voor recreatieve fietsroutes in Noord-Brabant. Binnen het studie gebied loopt dit netwerk via de Laverdonk. De huidige route leidt langs het diverse landschap en speelt met de beleving van het open en gesloten gebied. Verder bevinden zich enkele cultuurhistorische punten binnen het gebied die via wandelroutes verbonden worden. De gemeente Bernheze wil het recreatiepotentieel in de toekomst uitbreiden. Hierdoor kan het Aa-dal toegankelijker worden en neemt de belevingswaarde toe.

Ruimtelijke opbouw

Het landschap is een kleinschalig landschap door de combinatie van de vele lijnstructuren en de kenmerkende beemden en populieraanplantingen in de beekvallei. Een aantal hiervan zijn relictten van 2 eeuwen oud. Door deze groenstructuren is het beekdal van de Aa niet altijd duidelijk te herkenbaar, maar krijgt het wel een hoge belevingswaarde. Open en geslotenheid wisselen elkaar af en de bezoeker wordt verrast met aangename vergezichten. Het landschap krijgt hierdoor ook een intieme rurale sfeer. De opbouw is leesbaar door de vele bomenlanen, hoewel door een accentuering van de Aa een grote toevoeging kan worden gedaan aangaande de herkenbaarheid van de beekvallei.

Afbeelding 3.6

Ruimtelijke opbouw van het studiegebied

1.3

INPASSINGSVISIE

De nieuwe ontsluitingsweg verbindt de kern Heeswijk-Dinther met de N279. Deze weg komt dwars op de hoofdstructuren te liggen. Om tot een goede inpassing te komen zijn een aantal die van belang zijn om ervoor te zorgen dat de nieuwe weg er op een "natuurlijke" manier en met respect voor het landschap komt te liggen.

Het gekozen tracé komt overeen met de karakteristieke ligging van de meeste wegen in het studie gebied waardoor de komst van de nieuwe weg niet zo zeer in conflict komt met de structuur van het landschap. Ideaal zou een aansluiting zijn rechtstreeks op de N279. Hierdoor ontstaat een tracé dat landschappelijk het beste is. Echter door de keuze om de N279 te ontwikkelen als een 100km/u weg kan de weg niet rechtstreeks aansluiten op deze provinciale weg waardoor het tracé licht afbuigt richting A50 om daar aan te takken op een verhoogde rotonde. Om een versterking van het landschap te krijgen gaan we uit van de hierna beschreven principes.

BEELD DORPSRAND VERSTERKEN

Het beeld wordt gevormd door zachte rand van Heeswijk-Dinther. De groene elementen in de dorpsrand samen met de rurale kamers zorgen ervoor dat de grens tussen buitengebied en dorp duidelijk te beleven is. Vanaf de N279 wordt sterk ervaren dat men de kern van Heeswijk-Dinther nadert. De nieuw aan te leggen rotonde op Laag Beugt zal dan ook een poortfunctie krijgen om Heeswijk-Dinther binnen te rijden.

Voor de inpassing van de nieuwe ontsluiting geldt dat nieuwe groene structuren ook eerder aan deze bestaande dorpsstructuren gaat hangen dan aan de nieuwe weg. Zo wordt een versnippering van het landschap voorkomen en blijft de historische context waarbinnen het landschap gegroeid is behouden.

BELEEFBAAR MAKEN VAN HET AA-DAL

De Aa zelf vormt een ecologische verbindingzone. Een ecologische verbindingzone is een verbinding tussen natuurgebieden (met nieuwe of herstelde natuur). Ecologische verbindingzones worden aangelegd om het migreren van dieren en planten tussen natuurgebieden mogelijk te maken. Dit betekent dat een zone van 25m ecologisch ontwikkeld moet worden om dit te realiseren. Het waterschap Maas en Aa heeft uitgesproken dat ze de intentie heeft om hier Beekherstel te realiseren. Dit houdt in dat binnen een strook van 50m getracht wordt de morfologie, het natuurlijke afvoerregime, de vegetatieontwikkeling en de veerkracht van het watersysteem van de beek te herstellen.

Welke van de twee opties ook gekozen wordt, de Aa zal een aantrekkelijke beek gaan vormen die samen met het uitgesproken profiel van de beekvallei een recreatief en ecologisch interessante landschappelijke eenheid vormt.

Vanuit landschappelijk oogpunt moet getracht worden deze kwaliteit meer beleefbaar te maken. Zoals eerder gesteld is door de coulissewerking de beekvallei niet altijd herkenbaar. In de inpassing is rekening gehouden met een versterking van de beleving. Voorkomen moet worden dat door het inbrengen van de nieuwe ontsluiting de kwaliteit van de beekvallei achteruitgaat.

VERSTERKEN VAN HET COULISSEN LANDSCHAP

Het landschap ten zuiden van het beekdal van de Aa is een kleinschalig, intiem coulissen landschap door de vele houtkanten, bomenlanen en populierenaanplantingen. Door de aanplantingen van maïs voor de veeteelt wordt het landschap dichter van structuur.

In deze intimiteit ligt de aantrekking van het landschap. De maat van de ruimtes is hier bepalend voor de beleving en vormt een contrast met de opener structuur nabij de Aa. Er moet voorkomen worden dat de landschappelijke kamers te klein worden en dat de structuur van de bestaande Houtkanten en bomenlanen wordt aangetast.

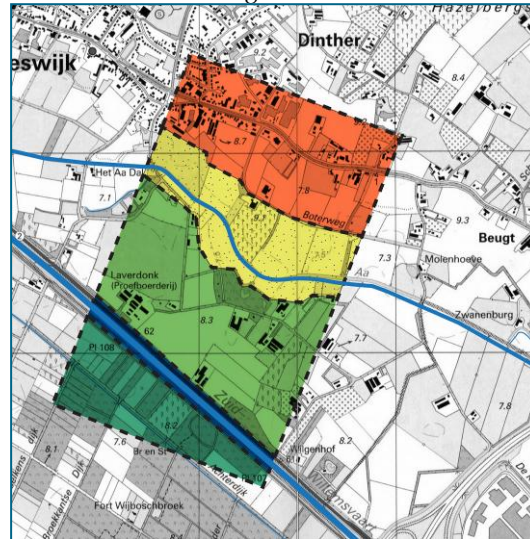
De nieuwe ontsluitingsweg moet een nieuw onderdeel gaan uitmaken van de bestaande lanenstructuur. Waar de ruimte al te krap is moet gekeken worden hoe bestaande structuren kunnen versterkt worden om zo een meerwaarde voor landschap en weg te creëren.

Deze visie worden uitgewerkt door het tracé in 3 deelgebieden te verdelen.

Afbeelding 3.7

Visie voor het tracé van de ontsluitingsweg:

1. Dorpsrandzone
2. Beekdal
3. Coulisselandschap

1.4

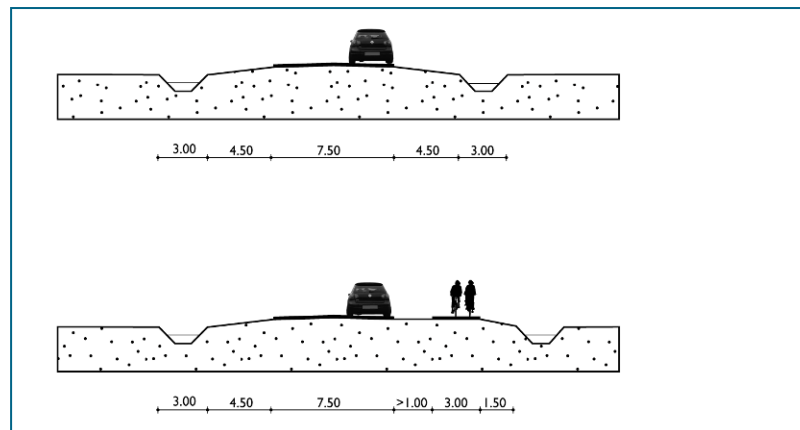
INPASSINGSPRINCIPES

Vanuit de landschappelijke context is het plangebied voor de ontsluitingsweg in te delen in drie deelgebieden. Elk deelgebied heeft een andere benadering voor de inpassing van de weg die overeenkomt met de inpassingsvisie.

Als basis wordt 1 principe profiel gebruikt dat per deelgebied wordt aangepast aan de situatie. Dit houdt in dat de eenheid van de weg gezocht moet worden in de materialisatie van de weg, maar dat de inpassing varieert per deelgebied.

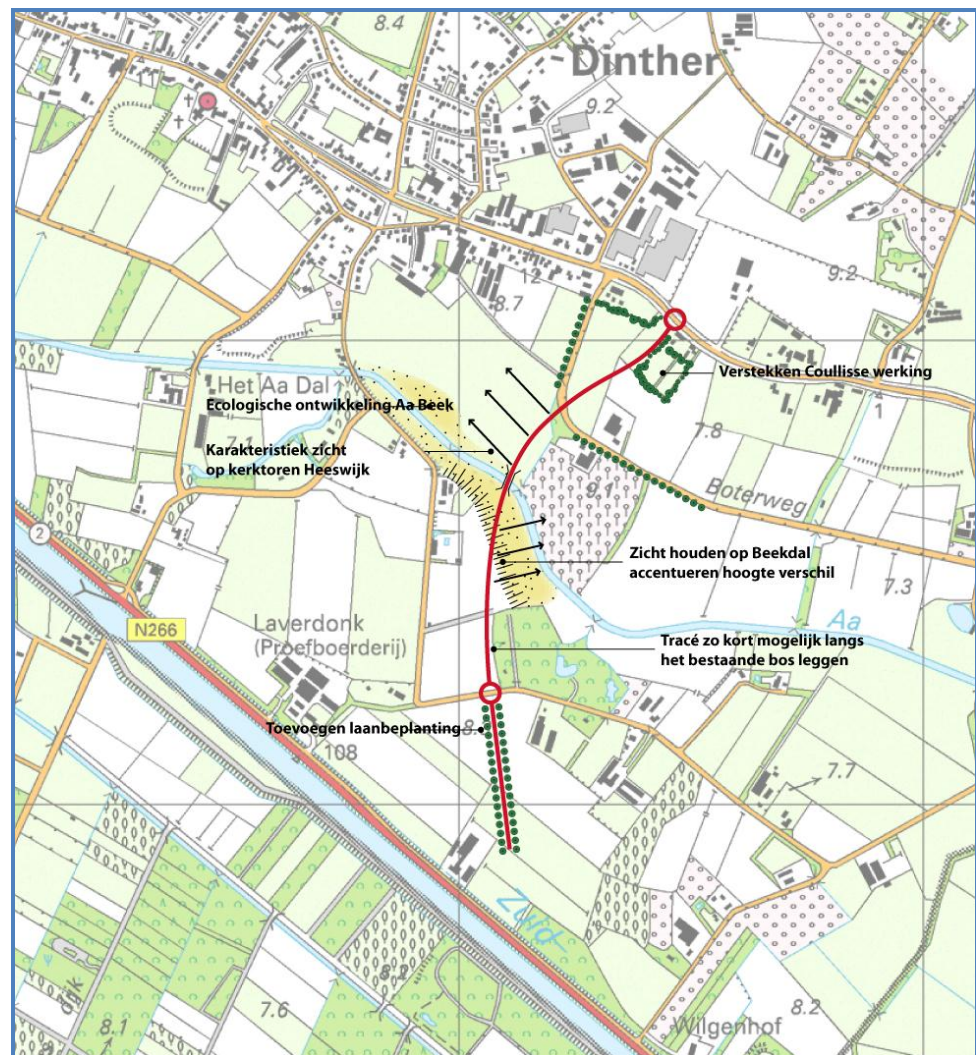
Afbeelding 3.8

Wegprofiel

Het basis profiel is een weg van 7,50 meter breed licht verhoogd t.o.v. het landschap met een groene berm en afwatersloten. Incidenteel kan het voorkomen dat er een fietspad langs komt te liggen

Ten aanzien van de ruimtelijke omgeving is het uitgangspunt van de inpassing dat er zoveel mogelijk voorkomen moet worden dat de ontsluitingsweg het Aa-dal qua landschap, beeld, beleving en functionaliteiten te zeer opknipt in twee delen.

1.4.1

DORPSRANDZONE

Dit is het stuk wegtracé tussen de nieuwe rotonde aan de Laag Beugt en de kruising met de Boterweg.

Afbeelding 3.9

Dorpsrandzone

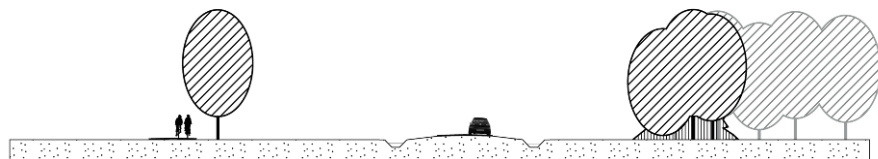
De weg maakt een bocht deels door het boscomplex in de bocht van de Boterweg. Door het kruispunt ruimtelijk te koppelen aan dit boscomplex wordt de impact op de omgeving beperkt. Het is wenselijk de compensatie in de direct omgeving van dit boscomplex plaatsvindt zodat versnippering wordt beperkt.

Het tracé komt hier door een relatief kleine landschappelijke kamer uit. Langs de ene kant heb je de bebouwing langs heen de Laag Beugt en de bomenlaan van de Boterweg. De houtkant tussen de bebouwing zal moeten wijken voor het nieuwe tracé. Dit zal gecompenseerd moeten worden.

De kamerwerking van het gebied kan worden versterkt door enerzijds de houtkanten te compenseren binnen dit deelgebied. Ze kunnen dan het best worden gesitueerd langs de bebouwing van Laag Beugt. De bomenlaan bij de Boterweg is slechts voor de helft intact (aangevuld). Bij de inpassing kan deze bomenrij worden vervolledigd zodat deze structuur kan meespelen in de coulissevorming van het landschap.

Afbeelding 3.10

Inpassingsprincipe: profiel A

Het is binnen dit deelgebied ongewenst om langs de nieuwe ontsluitingsweg bomenrijen aan te leggen. Dit zou de ruimte teveel versnipperen. De landschappelijke ruimte wordt gevormd door de dorpsrand en de laanbomen van de Boterweg.

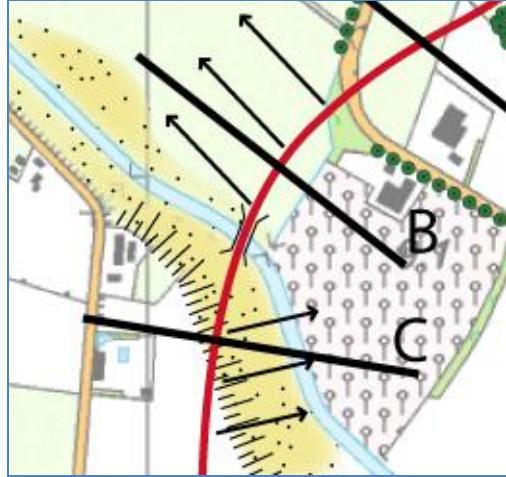
1.4.2

BEEKDAL

Dit gebied omvat het tracé tussen de Boterweg en het hakhoutbosje gelegen aan de Laverdonk.

Afbeelding 3.11

Beekdal zone

Het is een open gebied met een aan de westzijde een kenmerkend panorama zicht op De Sint-Servatiuskerk. En aan de oost zijde zicht op de beekvallei. In de toekomst zal de Aa in dit gebied geaccentueerd worden waardoor deze nog uitdrukkelijker in het landschap komt te liggen.

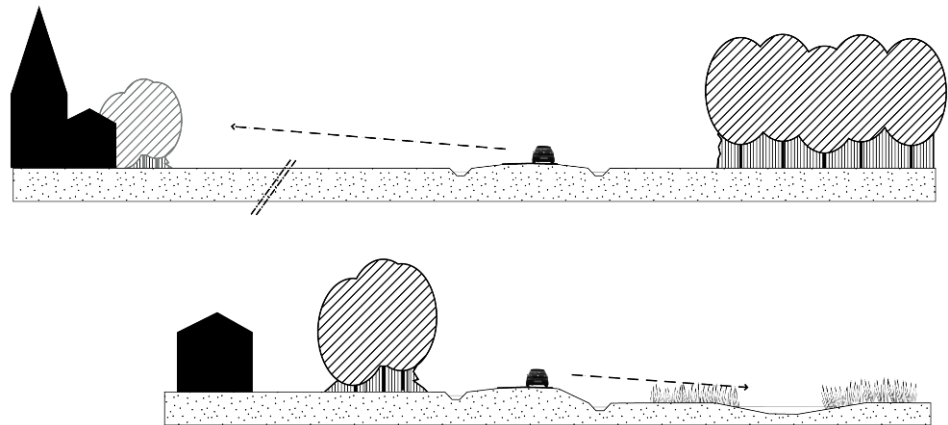
Voor inpassing moet zo weinig mogelijk accent gegeven worden aan de nieuwe weg. Deze moet als het ware te gast zijn in het landschap zodat de nadruk komt te liggen op de kern Heeswijk-Dinther ter oriëntatie. De inpassing moet optimaal gebruik maken van de landschappelijke kwaliteiten van het Aa-dal.

Het enige accent binnen dit gebied komt te liggen bij de brug over de Aa. Deze brug moet opgaan in het landschap. Ideaal is als alle kruisingen met de Aa op termijn een zelfde uitstraling krijgen. Hooguit kan onderscheid gemaakt worden tussen de primaire ontsluiting met een uitgesprokenere vormgeving ten opzichte van de bruggen voor secundaire en/of recreatie wegen.

Afbeelding 3.12

Inpassingsprincipe profiel B
(boven) en C (onder)

Achter de bebouwing aan de Laverdonk kan een houtwal geplaatst worden. Deze houtwal heeft een dubbele functie. Enerzijds werkt hij verzachtend voor de bewoners aangaande visuele en akoestische verstoring door de komst van de nieuwe weg. En anderzijds accentueert deze houtwal de oriëntatie naar de beekvallei waardoor deze wordt benadrukt.

De zone ten oosten van de nieuwe ontsluiting kan een natte zone worden die aansluit op EVZ/Beekherstel van de Aa. Door een extra verlaging van dit gebied wordt de ruimtelijke werking van de Aa versterkt en de beleving vergroot.

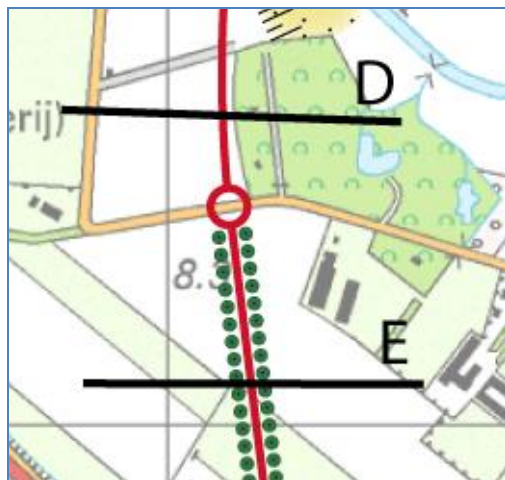
1.4.3

COULISSEN LANDSCHAP

Voor de inpassing van de ontsluitingsweg wordt in dit stuk uitgegaan van de aansluiting op de N279 in de variant waar verkeer op deze provinciale weg 100km/u heeft. Deze variant is landschappelijk acceptabel hoewel een rechtstreekse aansluiting op deze provinciale weg met 80km/u verkeer landschappelijk gunstiger zou zijn.

Afbeelding 3.13

Coulissen landschap

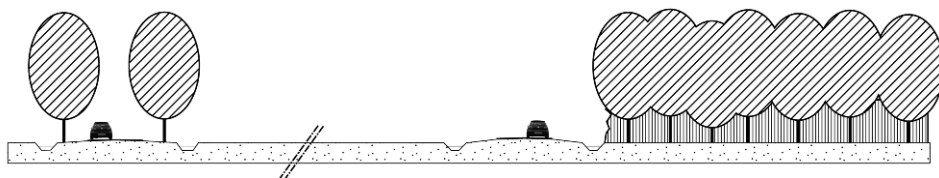

De nieuwe ontsluitingsweg komt volledig te liggen in agrarisch gebied en doorsnijdt de Laverdonk. Hoe dichter het wegtracé op het hakhoutbos komt te liggen hoe gunstiger dit landschappelijk is. Afstand met de Laverdonk kan hierdoor vergroot worden waardoor de maat van de groene kamers in dit gebied gerespecteerd wordt. Op deze manier kan de laanstructuur langs de Laverdonk zijn landschappelijke waarde behouden. Aan de rand van

het hakhoutbos hoeft de nieuwe weg geen begeleidende beplanting te krijgen daar de wanden van kamer uitdrukkelijk worden gedefinieerd door de bestaande groenstructuren. Wel dienen de bestaande structuren na aanleg van de weg hersteld te worden (bomenrijen eventueel aanvullen, houtkant herstellen, bosrand aanvullen)

Afbeelding 3.14

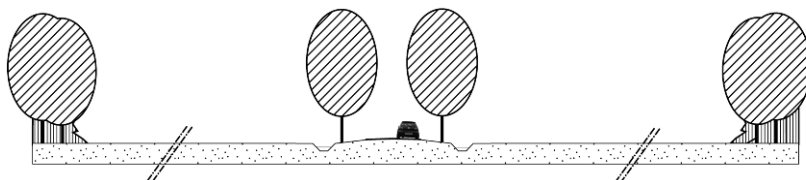
Inpassingsprincipe: profiel D

Bij het tracé tussen het hakhoutbos en de nieuw aan te leggen rotonde is de beste oplossing om de nieuwe weg deel uit te maken van de groenstructuur van het coulissen landschap. Door de weg te begeleiden met laanbomen sluit deze structuur aan op de Laverdonk en vormt een transparant scherm die binnen het landschap een nieuwe kamer zal vormen.

Afbeelding 3.15

Inpassingsprincipe profiel E

ONTSLUITING HEESWIJK DINTHER Z U I D LANDSCHAPPELIJKE I N P A S S I N G

LEGENDA

- BESTAANDE BEPLANTING
- NIEUWE AANPLANTING
HOUTKANT/BOSRAND
(bosgoed streekeigen soorten)
- BERMEN INZAAIEN MET
GRASMENGEL
- HOUTKANT MET (potentieel) GELUIDSWERENDE
FUNCTIE (bosgoed streekeigen soorten)
- Aa BEEK
- Zone waarbinnen het waterschap
beekherstel / EVZ implementeert
- BESTAANDE LAANBEPLANTING
- NIEUWE LAAN / HERSTEL
BESTAANDE LAAN
- NIEUWE WEG
- FIETSPAD
- WANDELPAD

0 50 100m

Infrastructuur - Water - Milieu - Gebouwen

versie: 11 October 2011 9:37 AM

HEESWIJK-DINTHER

Beoogde kongrens

Kunierverharding

Grasbermstroken

Bufferzone noodzakelijke
maatregelen/voorzieningen

Aansluiting op
bestaande bermstrook

Overrijbaar
gedeelte

Afsluiten aansluiting Boterweg

Geleider ter voorkoming
draaimanoeuvres

Duker (Ø 0.70m) tbv
Waterschapsloot

Talud 1:2

Trap

Wandelpad
Materialisering nader uit te werken

Helling +/- 3.5%
0.00 → +3.50 (100m)

Veilige wandelstrook
evt. extra rijstrook

Talud 1:2

Trap

Helling +/- 3.5%
0.00 → +3.50 (100m)

Indicatieve locatie:
Vluchthaven en toegang

Indicatieve locatie:
Faunatuin voor amfibien (DETAIL 1)
of kleine zoogdieren (DETAIL 2)

Indicatieve locatie:
selectieve toegangspoint (DETAIL 3)

Toekomstige aansluiting
fietspad op parallelweg N279

Aansluiten op bestaande
groenvoorziening

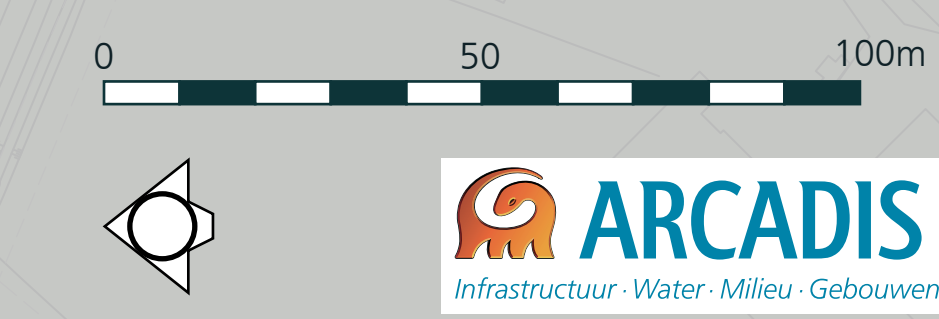
Aansluiten op bestaande
groenvoorziening

Profiel nader door Provincie
te bespreken

Indicatieve werkgrens Provinciaal
project N279

ONTSLUITING HEESWIJK DINTHER Z U I D LANDSCHAPPELIJKE I N P A S S I N G

- LEGENDA
- BESTAANDE BEPLANTING
 - NIEUWE AANPLANTING
HOUTKANT/BOSRAND
(bosgoed streekeigen soorten)
 - BERMEN INZAAIEN MET
GRASMENGEL
 - HOUTKANT MET (potentieel) GELUIDSWERENDE
FUNCTIE (bosgoed streekeigen soorten)
 - Aa BEEK
 - Zone waarbinnen het waterschap
beekherstel / EVZ implementeert
 - BESTAANDE LAANBEPLANTING
 - NIEUWE LAAN / HERSTEL
BESTAANDE LAAN
 - NIEUWE WEG
 - FIETSPAD
 - WANDELPAD

VERLICHTING DOOR MIDDEL VAN
LICHTMASTEN

VERLICHTING DOOR MIDDEL VAN
LICHTMASTEN EN GELEIDEVERLICHTING

VERLICHTING DOOR MIDDEL VAN
GELEIDEVERLICHTING

VERLICHTING DOOR MIDDEL VAN
LICHTMASTEN